

Report 2022:09

EU's grønne giv: Status etter sommeren 2022 og mulige implikasjoner for Norge

Fay M. Farstad

Tittel	EUs grønne giv: Status etter sommeren 2022 og mulige implikasjoner for Norge
Forfattere	Fay M. Farstad
Abstract	Klimaregelverket er en sentral del av EUs grønne giv og klima- og energipakken 'Fit for 55'. En 2021-rapport fra CICERO mfl. analyserte Europakommisjonens (kommisjonens) foreslåtte endringer av klimaregelverket og mulige implikasjoner for Norge. Denne rapporten ser på hvordan Ministerrådet (rådet) og Europaparlamentet (parlamentet) har behandlet forslagene i løpet av juni og juli 2022, og oppdaterer 2021-analysen. Rapporten vurderer også hvordan krigen i Ukraina og EUs «REPowerEU»-melding påvirker forslagene. Alle forslagene ser nå ut til å bli vedtatt, uten radikale endringer fra kommisjonens opprinnelige forslag. Rådet beholder stort sett anbefalingene fra kommisjonen, mens parlamentet skruer opp ambisjonene. Hvor kontroversielle forslagene kan bli for Norge sin del avhenger derfor av trilogforhandlingene. Krigen i Ukraina øker heller enn demper ambisjonene i den grønne given. Tempoet og detaljnivået i EUs energiplaner står i sterk kontrast til Norges.
Quality manager	Merethe Dotterud Leiren
Utgiver	CICERO
Sted og dato	Oslo, 06.09.2022
Finansieringskilde	Norges Forskningsråd
Prosjekt	Følgeforskningsprosjekt om EUs grønne giv og mulige implikasjoner for Norge. Del av PLATON (Plattform for offentlig og nasjonalt tilgjengelig kunnskap om klimapolitikk - Prosjektnummer 295789).
Prosjektleder	Fay M. Farstad
Forsidebilde	Eilif Ursin Reed

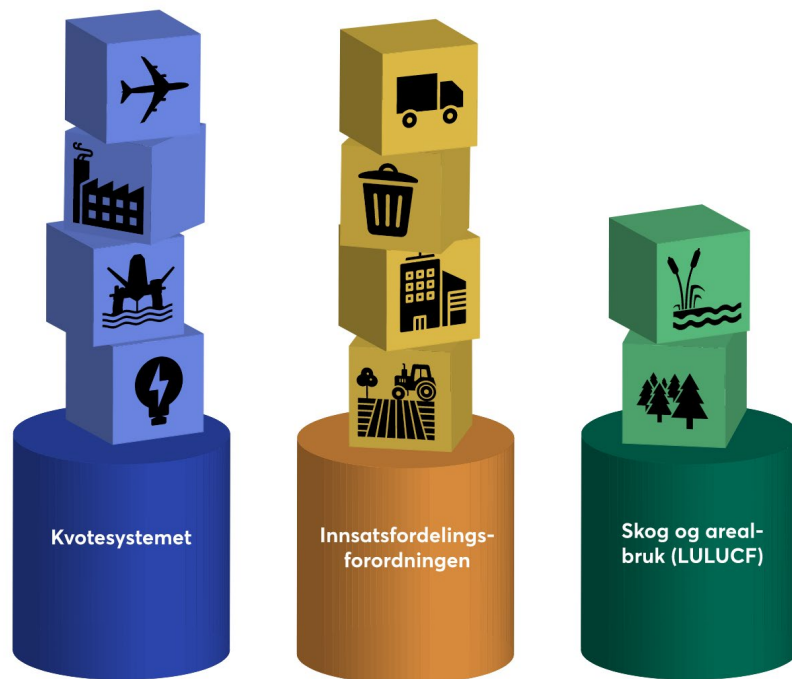
Innhold

Innledning	2
1. Hvordan er de ulike forslagene behandlet?	4
1.1 Kvotesystemet (ETS)	4
1.2 Innlemmelse av skipsfart i kvotesystemet	5
1.3 Nytt kvotesystem for veitrafikk og bygg (ETSII)	6
1.4 Karbontollen (CBAM)	7
1.5 Innsatsfordelingsforordningen (ESR)	8
1.6 Skog- og arealbrukssektoren (LULUCF)	9
2. «REPowerEU» og krigen i Ukraina	11
2.1 Mål 1: energieffektivisering	11
2.2 Mål 2: diversifisering av energiforsyninger	12
2.3 Mål 3: Fortgang i fornybarutviklingen	12
2.4 Finansiering	13
3. Mulige implikasjoner for Norge	14
Referanser	17

Innledning

Som en del av EUs grønne giv, som er EUs grønne vekstplan, la Europakommisjonen (kommisjonen) frem sin 'Fit for 55'-pakke som skal gjøre EU klar for sitt oppjusterte klimamål på netto 55 prosent kutt i klimagasser i forhold til 1990-nivå innen 2030. En sentral del av 'Klar for 55'-pakken er forslag til endringer av klimaregelverket. Klimaregelverket består av tre pilarer:

1. **Det europeiske kvotesystemet** (EU Emission Trading System - ETS) som blant annet regulerer utlipp fra industri, kraftproduksjon, petroleumsvirksomhet og luftfart.
2. **Innsatsfordelingsforordningen** (Effort Sharing Regulation - ESR) som fastsetter nasjonale utlippsmål for perioden 2021-2030 for sektorer som transport, jordbruk, avfall og bygg, samt deler av industri og petroleumssektoren.
3. **Regelverk om bokføring av utlipp og opptak i arealbrukssektoren**. Denne pilaren omtales også som LULUCF-forordningen (Land use, land-use change, and forestry - LULUCF).

Figur 1: De tre pilarene i EUs klimaregelverk (Bilde: Eilif Ursin Reed)

I desember 2021 publiserte CICERO, FNI, NIBIO og TØI en rapport¹ som analyserte kommisjonens foreslåtte endringer av klimaregelverket og mulige implikasjoner for Norge. Rapporten fokuserte på klimaregelverket siden dette utgjør grunnstammen i EUs klima- og energipakke 'Fit for 55', og fordi regelverket er sentralt for Norge. Norge er tett knyttet til EU gjennom blant annet EØS-avtalen og avtalen med EU om

¹ [Klar for 55? EUs nye klimaregelverk og betydningen for Norge. CICERO Rapport 2021:07](#)

felles oppfyllelse av klimamålet for 2030. I tillegg har Norge vært en del av EUs kvotesystem siden 2008. Hvordan klimaregelverket utformes vil derfor legge viktige rammebetingelser for norske myndigheter og næringsliv, og skape muligheter og utfordringer for norsk omstilling til lavutslippssamfunnet. 2021-rapporten analyserte også tilhørende forslag, herunder forslaget om å innlemme skipsfart i kvotesystemet, etableringen av et nytt kvotesystem for veitrafikk og bygg (ETSII) og forslaget om en ny karbontoll (Carbon Border Adjustment Mechanism - CBAM). Selv om karbontollen ikke formelt er en del av klimaregelverket, er den nært knyttet til karbonlekkasje-problematikken under kvotesystemet.

I juni og juli 2022 vedtok Ministerrådet (rådet) og Europaparlamentet (parlamentet) sine posisjoner på de ulike forslagene. Forslagene tas følgelig videre til såkalte trilogforhandlinger hvor kommisjonen, rådet og parlamentet forhåpentligvis skal komme til enighet - hvilket betyr at vi nå kan danne oss et rimelig godt bilde av hvordan de endelige regelverkene vil se ut.

Denne rapporten ser på hvordan rådet og parlamentet har behandlet de ulike forslagene, og oppdaterer analysene i 2021-rapporten om mulige implikasjoner for Norge. Etter at kommisjonen la frem sine opprinnelige forslag 14. juli 2021 har Russland invadert Ukraina, og kommisjonen har lagt frem en «REPowerEU»-plan for å gjøre seg mindre avhengig av russisk gass. Rapporten vurderer derfor også hvordan dette endrer bildet. Formålet med rapporten er å gi en konsis oversikt over sentrale utviklingstrekk rettet mot beslutningstagere, og gir dermed ikke en detaljert eller systematisk gjennomgang.

Denne rapporten er et resultat av et 'følgeforskningsprosjekt' om EUs grønne giv og mulige implikasjoner for Norge, som varte fra 01.07.2021-01.08.2022. Følgeforskningsprosjektet er en del av et større prosjekt, PLATON (Plattform for offentlig og nasjonalt tilgjengelig kunnskap om klimapolitikk). PLATON er Norges største samfunnsfaglige klimaforskningsprosjekt og skal hjelpe politikere og næringsliv i arbeidet med å gjøre Norge til et lavutslippssamfunn. Seks institutter er hovedpartnere i prosjektet: CICERO Senter for klimaforskning, Statistisk sentralbyrå, Norsk institutt for bioøkonomi, Fridtjof Nansens institutt, Frischsenteret og Transportøkonomisk institutt.

Forfatteren er takknemlig overfor forsknings- og brukerpartnerne² i følgeforskningsprosjektet som har bidratt med nyttige innspill underveis i prosjektet. Forfatteren ønsker også å takke Merethe Dotterud Leiren og Erlend A.T. Hermansen i CICERO for kvalitetssikring av rapporten. Eventuelle feil eller mangler er imidlertid forfatterens egne.

---

² Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet, Kommunalbanken, Norges Bondelag og Norges Skogeierforbund.

1. Hvordan er de ulike forslagene behandlet?

Under gis en oversikt over hvordan de opprinnelige forslagene fra kommisjonen i 'Klar for 55'-pakken (lansert juli 2021) har blitt behandlet av henholdsvis rådet og parlamentet i løpet av sommeren 2022. Fokus er på de mest sentrale elementene av hvert forslag, samt nevneverdige endringsforslag fra de to lovgivende forsamlingene. For ytterligere detaljer om kommisjonens opprinnelige forslag, se [2021-rapporten](#). I oppsummeringstabellene under er endringsforslagene som oppjusterer ambisjonsnivået fra kommisjonens opprinnelige forslag **merket i grønt**, mens endringsforslagene som vil redusere ambisjonsnivået er **merket i rødt**. Enkelte endringsforslag hvor effekten er usikker eller nøytral **merkes i oransje**.

1.1 Kvotesystemet (ETS)

I det opprinnelige forslaget fra kommisjonen foreslås det at utslippene innenfor kvotepliktig sektor skal kuttes med 61 prosent innen 2030 sammenlignet med 2005-nivået. Økningen i ambisjonsnivået skjer primært ved å oppjustere den årlige reduksjonen av kvoter (Linear Reduction Factor - LRF) til 4,2 prosent. I tillegg foreslås et engangskutt på 117 millioner kvoter. Markedsstabilitetsreserven (MSR), som er et viktig redskap for å få bukt med overskudd av kvoter, får noen justerte parametere og detaljer, men opprettholder den høye innskuddsraten på 24 prosent også etter 2023.

Som man kan se av Tabell 1, opprettholder rådet forslagene fra kommisjonen mens parlamentet ønsker å oppjustere ambisjonene. Parlamentet ønsker at kvotepliktig sektor skal kutte 63 prosent innen 2030. Et høyere utslippsreduksjonsmål er trolig nødvendig for å opprettholde samme samlede ambisjonsnivå når parlamentet foreslår å nedjustere ambisjonsnivået i det nye kvotesystemet for veitrafikk og bygg (se under). Med et nedjustert ambisjonsnivå i det nye kvotesystemet for veitrafikk og bygg er det fare for at innsatsfordelingsforordningen leverer mindre kutt enn ellers, noe som må motsvares av større kutt i kvotesystemet for at samlet resultat skal bli det samme. Et mer ambisiøst utslippsreduksjonsmål for kvotesystemet skal oppnås gjennom en sterkere årlig

reduksjon av kvoter, hvor LRF økes til 4,4 prosent frem til slutten av 2025, og så økes til 4,5 prosent fra 2026, og til 4,6 prosent fra 2029. De foreslår også et sterkere engangskutt av kvoter på totalt 120 millioner kvoter, dog spredt ut over lengre tid (et 'togangskutt' - et i 2024 og et i 2026).

Tabell 1: Kvotesystemet (ETS) - behandling

	Kommisjonen	Ministerrådet	EU-parlamentet
Mål	-61%	-61%	-63%
LRF	4,2%	4,2%	4,4% (2025), 4,5% (2026), 4,6% (2029)
Engangskutt	-117 mill. kvoter i 2023	-117 mill. kvoter i 2023	-70 mill. i 2024, -50 mill. i 2026
MSR	-24% årlig etter 2023	-24% årlig etter 2023	-24% årlig etter 2023

1.2 Innlemmelse av skipsfart i kvotesystemet

Kommisjonen foreslo at utslipp fra all skipstransport internt i EU og halvparten av utslipp fra skipstransport inn og ut av EU skal underlegges kvoter, dog bare for skip større enn 5000 bruttotonn. Dette skal innføres gradvis, slik at man må ha kvoter for 20 prosent av utslippene i 2023, 45 prosent i 2024, 70 prosent i 2025 og 100 prosent i 2026.

Forslaget ser ut til å få bred støtte. Både rådet og parlamentet sier seg positive til forslaget, dog med noen mindre endringsforslag. Rådet ønsker å omfordele 3,5 prosent av kvotetaket av auksjonerte kvoter til medlemmer som er sterkt avhengig av maritim transport. For å redusere risikoen for karbonlekkasje, ønsker de i tillegg dispensasjoner eller overgangsmekanismer for enkelte land og reisetypene, for eksempel for å ta hensyn til geografiske særegenheter, vinternavigering og reiser for offentlige formål.

Parlamentet ønsker derimot å øke ambisjonsnivået. De ønsker en gradvis innføring av skipsfarten i kvotesystemet frem mot 2024 heller enn 2026. Fra og med 2027 ønsker parlamentet at også 100 prosent av utslipp fra skipstransport inn og ut av EU skal dekkes, dog med mulige dispensasjoner for ikke-medlemsland hvor dekning kan reduseres til 50 prosent under visse forhold. De ønsker også at andre klimagasser enn CO₂, som for eksempel metan, skal dekkes. I tillegg ønsker parlamentet at forordningen om overvåking, rapportering og verifikasjon av CO₂-utslipp fra sjøtransport (MRV-forordningen - MRV står for *monitoring, reporting and verification*) skal utvides til å dekke skip over 400 bruttotonn fra 2024, og at skip mellom 400-5000 bruttotonn skal rapportere (men ikke betale) inn i kvotesystemet i perioden 2024-2027. Parlamentet ønsker også å etablere et slags innovasjonsfond for shipping, kalt 'Ocean Fund' (som skal gi insentiver til å investere i omstillingstiltak innenfor sektoren), og at 75 prosent av inntektene generert fra salget av maritime kvoter skal plasseres her.

Tabell 2: Innlemmelse av shipping i ETS - behandling

	Kommisjonen	Ministerrådet	EU-parlamentet
Innlemmelse	Støttende	Støttende	Støttende
Omfang	100% intern, 50% ekstern - over 5000 bt.	100% intern, 50% ekstern - over 5000 bt.	100% intern, 50% ekstern - over 5000 bt., 100% fra 2027; rapporteringskrav mindre skip
Innføring	Trappe opp gradvis til 2026	Trappe opp gradvis til 2026	Fra 2024
Forslag		Tilleggskvoter og dispensasjoner for enkelte land og reisetypene	Etablere 'Ocean Fund'

1.3 Nytt kvotesystem for veitrafikk og bygg (ETSII)

Forslaget om et nytt kvotesystem for veitrafikk og bygg (ETSII) er ett av de mest kontroversielle forslagene i 'Klar for 55'-pakken. Kommisjonen legger opp til en 'oppstrøms' kvoteplikt som i motsetning til kvotesystemet (ETS) ikke gjelder for sluttbruker (utslippskilden). I stedet er det distributører, importører og produsenter av drivstoff som blir kvotepliktige. Disse ilegges en plikt til å levere kvoter for utslipp fra og med 2026. Antall kvoter som gjøres tilgjengelig for veitrafikk og bygg i 2030 skal være 43 prosent lavere enn utslippene var i 2005. Et nytt felleseuropeisk sosialfond ('Social Climate Fund') foreslås opprettet. Formålet med fondet er å motvirke uheldige sosiale fordelings effekter, ved å støtte for eksempel sårbare husholdninger med økt energieffektivisering i bygninger, avkarbonisering av oppvarming og kjøling av bygninger, og forbedre tilgangen til null- og lavutslipps mobilitet- og transportløsninger. Fondet skal finansieres gjennom EUs fellesbudsjett, tilsvarende om lag 25 prosent av auksjonsinntektene fra det nye kvotesystemet.

Til tross for den tidlige kontroversen, ser forslaget ut til å bli vedtatt med støtte fra både rådet og parlamentet, dog med forslag om redusert omfang fra begge forsamlinger. Rådet ønsker unntak frem til 2030 for aktører som er underlagt tilsvarende eller høyere CO₂-pris nasjonalt, og ønsker også senere oppstart enn kommisjonen.

Parlamentet ønsker unntak for private boliger og privattransport frem til 2029. De ønsker også et pristak på kvoter på 50 EUR, slik at hvis gjennomsnittsprisen på kvoter overstiger dette før 2030 skal 10 millioner kvoter frigjøres fra en markedsstabilitetsreserve. Derimot ønsker parlamentet en raskere innføring av kvotesystemet enn kommisjonen, fra 2025.

Det nye fondet får også bred støtte, men det foreslås ulike finansieringsmodeller. Rådet følger kommisjonens modell, men ønsker å stipulere et maksimalt nivå på inntektene som kan brukes (59 mrd. EUR). Parlamentet foreslår å bruke inntektene fra 150 millioner kvoter. Gitt at parlamentet ønsker unntak for private aktører blir summen noe mindre (ca. 16 mrd. EUR i 2027), dog med flere stipuleringer for å nå ut til utsatte grupper.

Tabell 3: Nytt kvotesystem for veitrafikk og bygg (ETSII) - behandling

	Kommisjonen	Ministerrådet	EU-parlamentet
Eablering	Støttende	Støttende	Støttende
Omfang	Distributører/importører/ produsenter	Unntak frem til 2030 hvis underlagt tilsvarende/høyere CO ₂ -pris	Unntak for privat transport og bygg frem til 2029 + pristak 50EUR
Mål	Trappes gradvis opp: -43% ift 2005 i 2030	Trappes gradvis opp: -43% ift 2005 i 2030	Trappes gradvis opp: -43% ift 2005 i 2030
Innføring	Kjøre kvoter f.o.m. 2026	f.o.m. 2027	f.o.m. 2025
Social Climate Fund	Etableres - tilsvarende 25% inntekter	Etableres - maks 59 mrd. EUR	Etableres - inntekt fra 150 mill. kvoter

1.4 Karbontollen (CBAM)

Likt det nye kvotesystemet for veitrafikk og bygg, har den foreslåtte karbontollen (CBAM) vært svært omstridt. I Norge har forslaget vært spesielt kontroversielt siden norsk industri nyter godt av CO₂-kompensasjon som står for fall under forslaget.

I første omgang foreslår kommisjonen at importører av produkter som stål, sement, organiske kjemikaler og gjødsel fra land med mindre ambisiøs klimapolitikk enn EU må kjøpe sertifikater hvis pris fører til at disse importørene har noenlunde samme rammevilkår som EU-produsenter. Ordningen skal innføres gradvis fra 2023, hvor importører i årene fram til 2026 kun skal rapportere direkte og indirekte utslipp, og fra 2026 kjøpe sertifikater. Hittil har sektorer som er sårbare for karbonlekkasje fått gratiskvoter, og i noen tilfeller CO₂-kompensasjon, for å forhindre slik lekkasje. Men for at karbontollen skal være i henhold til kravene i Verdens handelsorganisasjon (WTO) foreslår kommisjonen å fase ut gratiskvoter med 10 prosent årlig fra 2026 og fram til 2036.

Rådet beholder de fleste elementene fra kommisjonens forslag, men foreslår et litt annet tempo på utfasingen av gratiskvoter. Istedenfor en årlig reduksjon på 10 prosent ønsker rådet å fase ut litt saktere de første årene, for så å fase ut litt raskere i de siste.

Parlamentet ønsker igjen å skru opp ambisjonsnivået i forhold til kommisjonens forslag. Ikke bare ønsker de at karbontollen skal dekke flere områder (som aluminium, hydrogen, polymerere og indirekte utslipp), men de ønsker også en mye raskere utfasing av gratiskvoter – hele fire år før kommisjonen.

Tabell 4: Karbontollen (CBAM) - behandling

	Kommisjonen	Ministerrådet	EU-parlamentet
Etablering	Støttende	Støttende	Støttende
Omfang	Stål, raffinerier, sement, organiske kjemikaler, gjødsel	Stål, raffinerier, sement, organiske kjemikaler, gjødsel	Stål, raffinerier, sement, organiske kjemikaler, gjødsel, aluminium, hydrogen, polymerere; indirekte utslipp
Innføring	Rapportere fra 2023, kjøpe sertifikater fra 2026	Rapportere fra 2023, kjøpe sertifikater fra 2026	Rapportere fra 2023, kjøpe sertifikater fra 2026
Fjerne gratiskvoter	-10% årlig 2026-2036	Fase ut progressivt mellom 2026-2036	Fase ut mellom 2027-2032

1.5 Innsatsfordelingsforordningen (ESR)

Kommisjonen foreslår å øke det overordnede utslippsreduksjonsmålet for ikke-kvotepiktig sektor til -40 prosent i forhold til 2005-nivå innen 2030. Hvert land får følgelig oppjusterte nasjonale mål i spennet 10-50 prosent kutt fra 2005 til 2030, og disse målene fordeles i tur til årlige og bindende utslippsbudsjetter for hvert år i perioden 2021-2030.

Kommisjonen foreslår også å justere hvordan de årlige målene eller utslippsbudsjettene fastsettes fra 2023-2030. Utslippsmålene for årene 2023, 2024 og 2025 beregnes basert på utslippsdataene for årene 2005 og 2016-2018. For bedre nøyaktighet, og fordi kommisjonen erkjenner at landene vil ha større eller mindre utfordringer som følge av COVID-19-pandemien, baseres utslippsbudsjettene for 2026-2030 på gjennomsnittsutslippene i årene 2021, 2022 og 2023. En gjennomgang av utslippsregnskapet vil gjennomføres i 2025 for å fastsette målene for den siste perioden.

Kommisjonens forslag beholder mye av fleksibiliteten til den eksisterende forordningen, som legger opp til at landene innenfor visse begrensninger kan låne og spare utslippsenheter innad i perioden (at de kan overføre enheter fra ett år til et annet – såkalt 'bank and borrow'); at de kan samarbeide om utslippskutt (for eksempel ved at land som overoppyller sine mål kan selge et overskudd av utslippsenheter); og i en viss utstrekning kan landene bruke kvoter fra kvotesystemet og kreditter fra skog- og arealbrukssektoren for å kutte tilsvarende mindre i ikke-kvotepiktig sektor. Kommisjonen foreslår også å etablere en ny og frivillig reservemekanisme basert på 'ubrukte' opptak i skog- og arealbrukssektoren i perioden 2026-2030. Denne tilleggsreserven opererer da som en forsikring og vil bare tas i bruk dersom EU oppnår 2030-målet sitt om minus netto 55 prosent utslipp, og at man ikke overgår 'taket' man har satt for bruk av opptak mot målet i klimaloven (som er på 225 millioner tonn CO₂-ekvivalenter).

Det overordnede utslippsreduksjonsmålet får støtte både fra rådet og parlamentet, men begge forsamlinger ønsker å justere hvordan de nasjonale utslippsbudsjettene fastsettes, som vil trolig ha en tilstrammende effekt hvis vedtatt. Rådet støtter for så vidt kommisjonens opprinnelige forslag, men mener at en eventuell endring i 2025 for perioden 2026-2030 bare bør godkjennes om det øker ambisjonsnivået. Parlamentet ønsker ikke en justering av utslippsbudsjettene i 2025, og foreslår at utslipp i årene

2023-2030 ikke skal overgå en lineær utslippsbane basert på gjennomsnittsutslipp i 2016, 2017 og 2018.

Rådet og parlamentet er uenige både med kommisjonen og hverandre om bruk av fleksibilitet. Rådet ønsker å øke hvor mange utslippsenheter som kan selges av et land: fra 5 prosent av sitt årlige utslippsbudsjett til 10 prosent i årene 2021-2025, og fra 10 til 20 prosent i årene 2026-2030. Parlamentet ønsker derimot en betydelig innstramming i fleksibiliteten, både når det gjelder fleksibilitet mellom år og land. For eksempel ønsker parlamentet å redusere hvor mye et land kan låne ('borrow') fra neste års utslippsbudsjett fra 10 til 5 prosent, samt å redusere hvor mye overskudd man kan overføre ('bank') mellom år fra 30 til 10 prosent. De ønsker også at land bare kan selge 5 prosent av sitt årlige utslippsbudsjett frem til 2030. Parlamentet ønsker heller ingen ny reservemekanisme.

Tabell 5: Innsatsfordelingsforordningen (ESR) - behandling

	Kommisjonen	Ministerrådet	EU-parlamentet
Mål	-40% ift 2005-nivå	-40% ift 2005-nivå	-40% ift 2005-nivå
Justert utslippsbane	- Mål 23-25: 2005-2016/18 - Mål 26-30: 2021-23 - Gjennomgang i 2025 for å justere	- Mål 23-25: 2005-2016/18 - Mål 26-30: 2005-2016/18 eller 2021-23 (hvilket høyest) - Evt. justering i 2025 må øke ambisjonene	Basis 2023-2030: utslipp 2016-2018
Fleksibilitet år/land	'bank & borrow' + mellom land + ny sikkerhetsreserve	Øker mulig salg av utslippsenheter mellom land til 10% (21-25) og 20% (26-30)	Redusere 'bank & borrow' + mellom land + ingen reservemekanisme
Fleksibilitet ETS	Maks 2% ESR-utslipp i 2005	Maks 2% ESR-utslipp i 2005	Maks 2% ESR-utslipp i 2005
Fleksibilitet LULUCF	Maks 262 mill. kvoter, fordelt på 2 perioder med 'tak'	Maks 262 mill. kvoter, fordelt på 2 perioder med 'tak'	Maks 262 mill. kvoter, fordelt på 2 perioder med 'tak'

1.6 Skog- og arealbrukssektoren (LULUCF)

Kommisjonens forslag for skog- og arealbrukssektoren skisserer ulike faser for endringer i regelverket. Frem til 2025 forblir regelverket tilnærmet som i dag. Mellom 2026-2030 foreslår derimot kommisjonen at man går bort fra bokføringskategoriene i dagens regelverk og heller bruker arealbrukskategoriene i det nasjonale klimagassregnskapet. Man foreslår også å øke målet for nettoopptak i sektoren til 310 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2030. Det skal fastsettes et utslipps- og opptaksbudsjett for hvert enkelt land som har utgangspunkt i situasjonen i 2022 (gjennomsnitt 2021-2023) og som ender i målet i 2030. Reduksjonsmålene for medlemslandene blir bindende. Etter 2030 legger kommisjonens forslag opp til at jord-, skog og annen arealbruk samles i én felles kategori (*Agriculture, Forestry and Other Land Use* – AFOLU) i regelverket, med et eget mål om karbonnøytralitet i 2035.

Det oppjusterte opptaks målet for sektoren samt endringene i utslippsregnskapet får støtte både fra rådet og parlamentet. Begge forsamlinger er også støttende til bindende mål for medlemslandene, dog åpner begge forsamlinger opp for en fleksibilitetsmekanisme ved hendelser som er utenfor landenes kontroll (som for

eksempel skogbrann) så sant 2030-målet er oppnådd for EU som helhet. Derimot ønsker ikke parlamentet å slå sammen skog- og arealbrukssektoren med jordbrukssektoren til én AFOLU-sektor, fordi de mener at dette blir for risikofylt gitt usikkerheter i karbonopptaket.

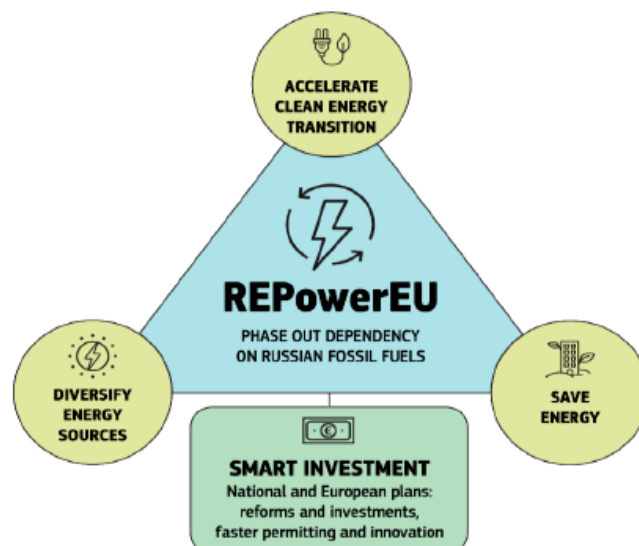
Tabell 6: Skog- og arealbrukssektoren (LULUCF) - behandling

	Kommisjonen	Ministerrådet	EU-parlamentet
Mål	Nettoopptak 310 mill. tonn CO2-ekv i 2030	Nettoopptak 310 mill. tonn CO2-ekv i 2030	Nettoopptak 310 mill. tonn CO2-ekv i 2030
Nasjonale mål	Bindende	Bindende, men økt fleksibilitet ved uforutsette hendelser gitt EU-målet nådd	Bindende, men økt fleksibilitet ved uforutsette hendelser gitt EU-målet nådd
Utslippsregnskap	Klimagassregnskapet til klimakonvensjonen 2026-2030	Følger klimagassregnskapet under klimakonvensjonen 2026-2030	Følger klimagassregnskapet under klimakonvensjonen 2026-2030
AFOLU	Ja - 2031-2035	Ja - 2031-2035	Nei

2. «REPowerEU» og krigen i Ukraina

Russland sitt angrep på Ukraina i februar 2022 setter naturligvis sitt preg på arbeidet med EUs grønne giv. EUs plan for å gjøre seg mindre avhengig av russisk gass samt adressere høye strøm- og drivstoffpriser legges frem i «REPowerEU» og setter fart på arbeidet. Likt under COVID-19-pandemien ser svaret fra kommisjonen ut til å være mer, og ikke mindre, grønn giv. Derimot har forsyningssikkerheten for gass og mat viktige implikasjoner på kort- og mellomlang sikt, også for klimaregelverksforslagene når de skal diskuteres i trilogforhandlinger.

REPowerEU har tre overordnede mål: EU skal spare energi, diversifisere energiforsyninger og få fart på fornybarutviklingen. Målene understøttes av en rekke tiltak og investeringer. Her trekker vi frem de mest sentrale elementene.

Figur 2: Oversikt REPowerEU (Kilde: Europakommisjonen)

2.1 Mål 1: energieffektivisering

For å spare energi foreslås en økning av energieffektiviseringsmålet i energieffektiviseringsdirektivet som opprinnelig ble lagt frem av kommisjonen i 'Klar for 55'-pakken, fra 9-13 prosent. Kommisjonen inviterer også rådet og parlamentet til å tilrettelegge for energieffektivisering gjennom Bygningsenergidirektivet, og oppfordrer dem til å opprettholde kommisjonens ambisjoner i forslaget til Ecodesigndirektivet. Kommisjonen har også publisert en 'EU Save Energy Communication' og (sammen med IEA) utviklet en 9-punkts plan kalt 'Playing my part' som beskriver kortsiktige atferdsendringer som kan kutte olje- og gassetterspørsel med 5 prosent, og oppfordrer

medlemslandene til å lansere informasjonskampanjer rettet mot husholdninger og industri. Medlemslandene oppfordres også til å bruke økonomiske virkemidler, for eksempel å redusere moms på energieffektiviserende oppvarming, isolasjon og produkter.

2.2 Mål 2: diversifisering av energiforsyninger

EU ser nå etter andre kilder til gass og energi enn Russland. Kommisjonen foreslår blant annet en frivillig plattform (*EU Energy Platform*) som skal bidra til felles innkjøp av gass, LNG og hydrogen gjennom å samle etterspørsel, koordinere kontakt med tilbydere og optimere bruk av infrastruktur. Likeledes vurderer de en felles innkjøpsordning (*Joint Purchasing Mechanism*) som blir en slags kopi av COVID-19-vaksineprogrammet. Kommisjonen har også lansert en ekstern energistrategi (*EU External Energy Strategy*) som skal tilrettelegge for energidiversifisering og bygge langsiktige partnerskap med eksportører av energi. Kommisjonen skriver også i REPowerEU at de vurderer reguleringer som krever diversifisering av gassforsyninger over tid i medlemsland. På et rådsmøte i juli vedtok EUs energiministre (med unntak av ett land: Ungarn) å støtte kommisjonens foreslåtte hasteregulering, som åpner for at land frivillig skal redusere bruk av gass med 15 prosent i forhold til gjennomsnittet de siste fem årene. Hastereguleringen skal gjelde fra 1. august 2022 til slutten av mars 2023. Enkelte land, som for eksempel ikke deler gassnettverk med andre medlemsland, får dispensasjon. Likevel vil trolig avvenningen fra russisk gass føre til økte utslipp på kort sikt grunnet økt bruk av kull og import av LNG. EU har nå også vedtatt å definere gass og kjernekraft som bærekraftige i Taksonomien (dog under strenge krav), noe kritikere mener ikke ville skjedd uten krigen i Ukraina.

2.3 Mål 3: Fortgang i fornybarutviklingen

For å bidra til å avvenne seg russisk gass ønsker kommisjonen ytterligere fortgang i fornybarutviklingen. Kommisjonen foreslår å øke fornybarmålet som opprinnelig ble lagt frem i fornybardirektivet i 'Klar for 55'-pakken, fra 40-45 prosent. De lanserer en solstrategi (*EU Solar Strategy*), hvor målet er å doble kapasiteten innen 2025 og oppnå 600GW innen 2030. De lanserer også et initiativ for å fase inn lovpålegg om å installere solceller på nye offentlige, kommersielle og private bygg (*Solar Rooftop Initiative*). Kommisjonen ønsker å doble opptaket av varmepumper, og satser tungt på alternative energibærere. De lanserer blant annet en handlingsplan for biometan (*Biomethane Action Plan*) og har som mål å produsere 10 millioner tonn fornybar hydrogen samt importere 10 millioner tonn innen 2030. For å oppnå sistnevnte mål øker kommisjonen bevilgninger til hydrogenforskning med 200 millioner EUR og foreslår å fire på definisjonen av 'fornybar' hydrogen i delegerte rettsakter (hydrogenproduksjonen trenger ikke lenger bruke ny kraft for å defineres som fornybar, men kan bruke eksisterende kraftproduksjon). Ett av de mest omstridte forslagene i REPowerEU omhandler forenklingen av konsesjonsprosesser for fornybar energi. Kommisjonen foreslår at fornybar energi skal defineres som en overordnet allmenn interesse ('*overriding public interest*') i fornybardirektivet og at land skal etablere forhåndsdefinerte 'go-to'-områder hvor konsesjonsprosessene skal forkortes betraktelig.

2.4 Finansiering

Kommisjonen estimerer at målene i REPowerEU krever 210 milliarder EUR i ytterligere investeringer frem mot 2027. Blant annet vil ny gassinfrastruktur kreve rundt 10 milliarder EUR frem mot 2030, sikring av oljeforsyninger vil koste rundt 2 milliarder EUR og 29 milliarder EUR trengs for å oppgradere kraftnettet. De mener derimot at EU vil spare nesten 100 milliarder EUR hvert år innen 2030 ved å redusere import av olje, gass og kull. For å støtte opp om REPowerEU-målene frigjøres 225 milliarder EUR gjennom lån under krisefondet som ble opprettet i lys av COVID-19 pandemien (*Recovery and Resilience Facility* - RRF). De foreslår også å øke rammen med 20 milliarder EUR i form av tilskudd, som finansieres av salg av kvoter fra kvotesystemets Markedsstabilitetsreserve. Kommisjonen påpeker at avkarbonisering allerede finansieres gjennom EUs langtidsbudsjett, men at ytterligere 27 milliarder EUR for å fremme sosial og økonomisk integrasjon (*cohesion funds*) samt 7,5 milliarder EUR fra EUs felles jordbrukspolitikk (*Common Agricultural Policy* - CAP) kan tilgjengeliggjøres gjennom frivillige overføringer til krisefondet. I tillegg lover kommisjonen rundt 3 milliarder EUR til Innovasjonsfondet, samt 800 millioner EUR fra Connecting Europe Facility til infrastrukturprosjekter av felleseuropeisk interesse (*Project of Common Interest*) under Energiinfrastrukturforordningen (TEN-E) (en ytterligere utlysning annonseres tidlig i 2023).

3. Mulige implikasjoner for Norge

Gjennomgangen over av hvordan klimaregelverksforslagene (samt tilhørende forslag) har blitt behandlet i rådet og parlamentet viser ikke radikale endringer fra kommisjonens opprinnelige forslag. Rådet beholder stort sett anbefalingene fra kommisjonen (i noen tilfeller foreslår rådet utvanning, mens i andre tilfeller vil rådet stramme ambisjonene litt til), mens parlamentet i kjent stil forsøker å forhøye ambisjonsnivået (unntaket er det foreslåtte nye kvotesystemet for veitrafikk og bygg). Dermed er det heller ikke grunnlag for å nevneverdig justere de opprinnelige analysene som ble lagt frem i [2021-rapporten](#). Noen forhold er uansett verdt å merke seg og følge med på i trilogforhandlingene for Norge sin del. Det er også viktig å understreke at det i forhandlingene kan inngås hestehandler på tvers av forslagene, så her vil ikke noe være bestemt før alt er vedtatt.

Både de foreslåtte innstrammingene i kvotesystemet samt krigen i Ukraina gjør gass eksport mer konkurransedyktig enn kull på kort sikt. Men den langsiktige trenden om avkarbonisering i EU er uansett tydelig. Når det gjelder endringsforslagene om innlemmelse av skipsfart i kvotesystemet, vil rådets forslag om tilleggskvoter og dispensasjoner for enkelte land og reisetypene kunne gi konkurransefordeler for en maritim nasjon som Norge. Derimot kan parlamentets forslag om at 100 prosent av skipstrafikk inn og ut av EU som er større enn 5000 bruttotonn skal ilegges kvoteplikt fra 2027, samt den raskere innføringen og rapporteringskrav for mindre fartøy, by på utfordringer for norske rederi.

For bare et år siden var det ikke sikkert at det kontroversielle nye kvotesystemet for veitrafikk og bygg ville bli vedtatt. Nå ser den ut til å bli det. Rådets endringsforslag om unntak for aktører underlagt en tilsvarende eller høyere CO₂-pris, samt parlamentets foreslåtte pristak på kvoter, vil være spesielt relevant for Norge som allerede har en relativt høy CO₂-pris nasjonalt. Hvordan dette slår ut avhenger av den valgte løsningen og det eventuelle pristaket på kvoter. Under rådets forslag får norske aktører unntak om den norske CO₂-prisen tilsvarende eller overstiger kvoteprisen i EU. Under parlamentets forslag avhenger effekten på hvordan pristaket i EU sammenligner med CO₂-prisen i Norge. Om den norske CO₂-prisen overstiger kvoteprisen i EU kan europeiske aktører ha en konkurransefordel i forhold til norske (dog er dette delvis tilfelle i dag siden mange land ikke har en eller tilsvarende CO₂-pris som i Norge).

For bare et år siden var det også uklart om den kontroversielle karbontollen ville bli vedtatt, men etter sommerens behandling av rådet og parlamentet er det tydelig at dette nå blir en realitet. At karbontollen ser ut til å bli vedtatt uten større kontroverser er i grunnen overraskende. Både intern motstand fra konkurranseutsatt industri og skepsis fra viktige handelsland som Kina og USA kunne fort ha senket forslaget – spesielt etter krigen i Ukraina har økt relevansen til gratiskvoter og CO₂-kompensasjon i lys av høye

strøm- og CO₂-priser. Muligens har endringene i statsstøttereguleringen bidratt til at både dette og forslaget om nytt kvotesystem for veitrafikk og bygg blir vedtatt. Endringene i statsstøttereguleringen gir medlemslandene større muligheter til å støtte tiltak som vil redusere priser i transport og byggsektorene. Med utgangspunkt i det nye statsstøttereguleringen har kommisjonen også godkjent nasjonale planer som skjermer karbonlekkasjutsatt industri fra økte strømkostnader som følge av kvotesystemet. Sistnevnte blir en krevende balansegang mot WTO-reguleringen som ikke vil tillate CO₂-kompensasjon gitt den nye karbontollen. Det er derimot ikke sikkert hvordan karbontollen vil endelig bli implementert. Parlamentets forslag om at karbontollen skal dekke flere områder og fase ut gratiskvoter raskere enn kommisjonen foreslår vil være dårlige nyheter for norsk industri som allerede er kritiske til denne utfasingen. Det er kanskje i dette forslaget at det er størst avstand mellom parlamentet og rådet/kommisjonen, slik at det blir viktig å følge med på diskusjonene i trilogforhandlingene.

For Norge sin del vil det også være spenning knyttet til fleksibilitetsmulighetene i innsatsfordelingsforordningen. Hvor mye Norge kan flytte utslippsenheter mellom år ('bank and borrow') og hvor mange utslippsenheter som blir tilgjengelig fra andre land vil avgjøre hvor mye som må kuttes nasjonalt hvert år. Kommisjonens opprinnelige forslag strammes uansett til disse fleksibilitetsmulighetene, men om parlamentet får oppfylt noen av sine ønsker strammes fleksibilitetsmulighetene til ytterligere.

Det er ikke nevneverdige endringsforslag i skog- og arealbrukssektoren etter behandlingen i rådet og parlamentet. Det blir trolig et oppjustert opptaksmål og bindende nasjonale mål. Som beskrevet i [2021-rapporten](#), blir 2030-målet for denne sektoren svært vanskelig for Norge å oppnå, og kan også gå på bekostning av mer langsiktige mål. Da kommisjonens forslag ble lansert betrygget norske myndigheter med at de ville forsøke å påvirke prosessen i Brussel for å bedre tilpasse forslaget til norske forhold. Det er ikke tydelig at en eventuell norsk påvirkning har ført frem. Derimot vil det for et skogland som Norge trolig være støtte til de foreslåtte fleksibilitetsmulighetene ved uforutsette hendelser som skogbrann. Et gjenværende og kritisk spørsmål etter behandlingen er om jordbrukssektoren slås sammen med skog- og arealbrukssektoren til en AFOLU-sektor, gitt parlamentets motstand mot dette.

REPowerEU ser ut til å forsterke, heller enn å vanne ned, sentrale deler av 'Klar for 55'-pakken og klimareguleringen. Med andre ord opprettholdes tempo og ambisjonsnivå i Brussel til tross for krigen i Ukraina, noe som i seg selv er oppsiktsvekkende. Selv om det åpnes opp for mer bruk av gass og kull på kort sikt gitt den krevende energisituasjonen, er den langsiktige trenden tydelig, og energisikkerhet er historisk høyt på agendaen. Likeledes ser vi en historisk vilje i Brussel til å regulere markedet, eksemplifisert av endringene i statsstøttereguleringen og den pågående diskusjonen om å regulere energimarkedet for å få ned strømpriser.

Detaljnivået i REPowerEU står i sterk kontrast til energimeldingen til Solberg-regjeringen og tilleggsmeldingen til energimeldingen fra Støre-regjeringen. Mens REPowerEU legger frem relativt detaljerte planer og tiltak med tilhørende finansiering, er norske energiplaner fremdeles relativt vage. Tilleggsmeldingen, til tross for en historisk satsing på havvind, vier fremdeles like mye innhold til olje- og gassektoren som all fornybar energi og karbonfangst og lagring til sammen. Meldingen er også lite konkret, med ordbruk som at regjeringen vil 'vurdere' og 'legge til rette for', samt nedsette flere utvalg

som skal komme frem til mer konkrete forslag i løpet av de neste månedene og året. Her står Norge i fare for å bli akterutseilt av EU. Det er derimot tydelig at flere samfunns- og næringsaktører i Norge engasjerer seg i høringer om EU-regelverk, og at bevisstheten omkring hvor mye Norge vil påvirkes av EUs grønne giv har økt det siste året. Det kom for eksempel inn over 5000 høringssvar til regjeringens høring om REPowerEU i august. Flere og bedre debatter omkring norsk energi- og klimapolitikk og forholdet til EU vil forhåpentligvis styrke både demokratiet og retningen på den norske omstillingen.

Referanser

- Europakommisjonen (2022a) "REPowerEU Plan": https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:fc930f14-d7ae-11ec-a95f-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF
- Europakommisjonen (2022b) "Amendments to Renewable Energy, Energy Performance of Buildings and Energy Efficiency Directives": <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0222&from=EN>
- Europakommisjonen (2021a) "Delivering the European Green Deal" ('Klar for 55') 14.07.21: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_en
- Europakommisjonen (2021b) COM(2021) 571: "Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2003/87/EC establishing a system for greenhouse gas emission allowance trading within the Union, Decision (EU) 2015/1814 concerning the establishment and operation of a market stability reserve for the Union greenhouse gas emission trading scheme and Regulation (EU) 2015/757"
- Europakommisjonen (2021c) COM(2021) 568: "Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a Social Climate Fund."
- Europakommisjonen (2021d) COM(2021) 564: "Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a carbon border adjustment mechanism."
- Europakommisjonen (2021e) COM(2021) 555: "Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) 2018/842 on binding annual greenhouse gas emission reductions by Member States from 2021 to 2030 contributing to climate action to meet commitments under the Paris Agreement."
- Europakommisjonen (2021f) COM(2021) 554: "Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulations (EU) 2018/841 as regards the scope, simplifying the compliance rules, setting out the targets of the Member States for 2030 and committing to the collective achievement of climate neutrality by 2035 in the land use, forestry and agriculture sector, and (EU) 2018/1999 as regards improvement in monitoring, reporting, tracking of progress and review."
- Europakommisjonen (2021g) COM(2021) 551: "Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2003/87/EC establishing a system for greenhouse gas emission allowance trading within the Union, Decision (EU) 2015/1814 concerning the establishment and operation of a market stability reserve for the Union greenhouse gas emission trading scheme and Regulation (EU) 2015/757."

- Europakommisjonen (2021h) "Questions and Answers - The Effort Sharing Regulation and Land, Forestry and Agriculture Regulation" 14.07.21: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_3543
- Europakommisjonen (2021i) "Effort sharing 2021-2030: targets and flexibilities" 14.07.21: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/effort-sharing-member-states-emission-targets/effort-sharing-2021-2030-targets-and-flexibilities_en
- Europakommisjonen (2020) 'A European Green Deal: Striving to be the first climate-neutral continent': https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
- Farstad, F.M., Hermansen, E.A.T., Leiren, M.D., Wettestad, J., Gulbrandsen, L., Sjøgaard, G., Øistad, K., Fridstrøm, L., Knapskog, M., Uteng, T.P. (2021) 'Klar for 55? EUs nye klimaregelverk og betydningen for Norge' CICERO Rapport 2021: 07: https://www.platonklima.no/wp-content/uploads/2021/12/Klar-for-55_EUs-nye-klimaregelverk-og-betydningen-for-Norge.pdf
- Europaparlamentet (2022a) "Revision of the EU Emissions Trading System": https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0246_EN.html
- Europaparlamentet (2022b) "Social Climate Fund": https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0247_EN.html
- Europaparlamentet (2022c) "Carbon border adjustment mechanism": https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0248_EN.html
- Europaparlamentet (2022d) "Binding annual greenhouse gas emission reductions by Member States (Effort Sharing Regulation)": https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0232_EN.html
- Europaparlamentet (2022e) "Land use, land use change and forestry (LULUCF)": https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0233_EN.html
- Ministerrådet (2022a) "General approach EU ETS": <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10796-2022-INIT/x/pdf>
- Ministerrådet (2022b) "General approach on Market Stability Reserve": <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10800-2022-INIT/x/pdf>
- Ministerrådet (2022c) "General approach on Social climate fund (SCF)": <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10775-2022-INIT/x/pdf>
- Ministerrådet (2022d) "General approach on Effort-sharing regulation": <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10790-2022-INIT/x/pdf>
- Ministerrådet (2022e) "General approach on LULUCF land use, land-use change and forestry (LULUCF)": <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10774-2022-INIT/x/pdf>

CICERO is Norway's foremost institute for interdisciplinary climate research. We help to solve the climate problem and strengthen international climate cooperation by predicting and responding to society's climate challenges through research and dissemination of a high international standard.

CICERO has garnered attention for its research on the effects of manmade emissions on the climate, society's response to climate change, and the formulation of international agreements. We have played an active role in the IPCC since 1995 and eleven of our scientists contributed the IPCC's Fifth Assessment Report.

CICERO was founded by Prime Minister Syse in 1990 after initiative from his predecessor, Gro Harlem Brundtland. CICERO's Director is Kristin Halvorsen, former Finance Minister (2005–2009) and Education Minister (2009–2013). Jens Ulltveit-Moe, CEO of the industrial investment company UMOE is the chair of CICERO's Board of Directors. We are located in the Oslo Science Park, adjacent to the campus of the University of Oslo.